

ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ

Site: http://web.xrh.unipi.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=2990&Itemid=582&lang=el

και στο eclass.unipi.gr

Εξάμηνο: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ 2017-2018

Διδάσκων: Γκίκας Α. Χαρδούβελης

Σύγγραμμα: Διοίκηση Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων και Διαχείριση Κινδύνων, των Anthony Saunders & Marcia Millon Cornett, σε ελληνική μετάφραση

Σημειώσεις: Θα ανεβαίνουν στο site στη διάρκεια του μαθήματος.

Ασκήσεις: Από το σύγγραμμα, υποχρεωτικές. Θα δοθούν οι λύσεις τους στο site.

Αναγνώσματα: Στο site. Τα υποχρεωτικά με αστερίσκο. Ορισμένα θα καλυφθούν στις διαλέξεις, όχι όλα.

Εξετάσεις: Προαιρετική πρόοδος 1 ώρας, υποχρεωτικό τελικό διαγώνισμα 2 ωρών.

Ο βαθμός υπολογίζεται ως εξής: ΒΑΘΜΟΣ = $\text{Max}\{A, B\}$, όπου $A = 100\%$ ειδικό βάρος στο τελικό διαγώνισμα, $B = (50\% \text{ πρόοδος} + 50\% \text{ τελικό διαγώνισμα})$. Σε περίπτωση επαναληπτικής εξέτασης (π.χ. Σεπτεμβρίου) δεν προσμετράται ο βαθμός της προόδου, δηλαδή δίδεται 100% ειδικό βάρος στο επαναληπτικό διαγώνισμα.

Περιεχόμενα

Η υποχρεωτική ύλη υποδηλώνεται με αστερίσκο (*)

1. Χρηματοοικονομικό Σύστημα, Κρίση και Τράπεζες στην Ελλάδα

- Ο διαμεσολαβητικός ρόλος των χρηματοοικονομικών ιδρυμάτων στο διεθνές περιβάλλον
- Ελληνικές τράπεζες: Κρίση και αγορές, δάνεια και καταθέσεις
- Το PSI και οι τρεις ανακεφαλαιοποιήσεις
- Ελληνικό χρηματοοικονομικό σύστημα και πολιτικές για το μέλλον

* ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ: «**GH_UNDERGRAD_FALL_2017_SET_1_FINANCIAL SYSTEM-GREEK_BANKS**»

* Saunders, κεφ. 1, σελ. 22-45, και Παράρτημα 1-A

* Saunders, κεφ. 2, σελ. 92-94

* Saunders, κεφ. 4, σελ. 144-148

* Saunders, κεφ. 5, σελ. 180-182

* Saunders, κεφ. 6, σελ. 222-223

Saunders, κεφ. 7, σελ. 227-248

* Χαρδούβελης, Γκ., 2011, «Το χρονικό της διεθνούς και συνακόλουθης ελληνικής και ευρωπαϊκής κρίσης: Αίτια, επιπτώσεις, αντιδράσεις, προοπτική», εισαγωγικό κεφάλαιο, στο Από τη Διεθνή Κρίση στην Κρίση της Ευρωζώνης και της Ελλάδας: Τι μας Επιφυλάσσει το Μέλλον, Εκδόσεις Λιβάνη, Μάρτιος, ISBN 978-960-14-2343-2, σελ. 32-128.

* Χαρδούβελης, Γκίκας, 2017, «Το ελληνικό τραπεζικό σύστημα στα χρόνια της κρίσης», στον τόμο: Το Οικονομικό Δίκαιο την Εποχή της Κρίσης, 1^ο Συνέδριο ΕΜΕΟΔ, επιμέλεια: Εταιρεία Μελέτης Εμπορικού και Οικονομικού Δικαίου, σελ. 89-112, εκδόσεις: Νομική Βιβλιοθήκη

* Τράπεζα της Ελλάδος, 2012, «Έκθεση για την Ανακεφαλαιοποίηση και Αναδιάταξη του Ελληνικού Τραπεζικού Τομέα», σελ. 3-10, Δεκέμβριος.

* Τράπεζα της Ελλάδος, 2014, «Άσκηση Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων για τον Ελληνικό Τραπεζικό Τομέα 2013», σελ. 3-14, Μάρτιος.

* Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, 2015, «Η ΕΚΤ διαπιστώνει συνολική υστέρηση κεφαλαίων ύψους 14,4 δισεκ. ευρώ σε τέσσερις σημαντικές ελληνικές τράπεζες,» 31/10, και «Τα αποτελέσματα του Stress Test για τις ελληνικές τράπεζες»

<https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/pr/date/2015/html/sr151031.el.html>

Χαλιάσσης, Μ., Χαρδούβελης, Γκ., Τσούτσουρα, Μ. και Δ. Βαγιανός, 2017, "Financial Development and the Credit Cycle in Greece", Κεφάλαιο σε τόμο για την ελληνική κρίση του MIT Press, σε ελληνική μετάφραση.

Χαρδούβελης, Γκ., 2013, «Η Ελλάδα μετά την κρίση», στον τόμο Τομές, ρήξεις και αδράνειες στη μεταπολεμική Ελλάδα, Εταιρεία Σπουδών, ISBN 978-960-259-1444-4, σελ. 83-105 και 305-311, Απρίλιος. (εκδόθηκε και στο Οικονομικό Δελτίο της Eurobank).

European Central Bank, 2015, "Greek Comprehensive Assessment 2015: Results overview," Power Point Transparencies Presentation, October 31.

2. Κίνδυνος Επιτοκίου

(α) Εισαγωγή στον Κίνδυνο Επιτοκίου

- Σταθμισμένη Διάρκεια (Duration)
- Duration Gap
- Προαιρετικό ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Κυρτότητα, Τιμολόγηση των Brady Bonds

* ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ: «GH_UNDERGRAD_FALL_2017_SET_2A_INTEREST-RISK»

* Saunders, κεφ. 9, σελ. 293-326, και Παράρτημα 9B, σελ. 342-348.

Saunders, κεφ. 9, Παράρτημα 9B, σελ. 336-341.

* Ασκήσεις, κεφ. 9: 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 18, 21, 24, 25, 26, 27, 28, 30, 32, 33, 34, 35

(β)

- Περιγραφή παραγώγων αξιογράφων
- Αντιστάθμιση με Συμβόλαια Μελλοντικής Εκπλήρωσης (Futures), Αντιστάθμιση με Συμβόλαια Ανταλλαγής (Swaps), Τιτλοποιήσεις (Securitization)

* ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ: «GH_UNDERGRAD_FALL_2017_SET_2B_HEDGING-with-DERIVATIVES»

* Saunders, κεφ. 22 (σελ. ____ - ____), κεφ. 24 (σελ. ____ - ____) Interest Rate Futures & Swaps

* Ασκήσεις: {22.4, 22.6, 22.9, 22.12, 22.16, 22.19, 22.20, 22.21, 22.22, 22.23, 22.25},
{24.4, 24.6, 24.7, 24.8}

* Saunders, κεφ. 26 {σελ. ____ - ____, ____ - ____} Τιτλοποιήσεις

* Ασκήσεις: 26.11, 26.12, 26.13, 26.18, 26.19, 26.31, 26.41

* Ζαγορήσιος Ν. & Ασημέλης Ι., «Τιτλοποιήσεις και καλυμμένες ομολογίες ως εργαλεία ρευστότητας» σελ. 247-271, στο Η διεθνής κρίση, η κρίση στην Ευρωζώνη και το ελληνικό χρηματοπιστωτικό σύστημα, επιμέλεια: Γκ. Χαρδούβελης & Χ. Γκόρτσος, Ένωση Ελληνικών Τραπεζών, Ιούνιος 2011

Πρόσδος (μετά από περίπου 12 διαλέξεις)

3. Πιστωτικός Κίνδυνος

- Ποιότητα & Χαρακτηριστικά δανείων, Απόδοση
- Υποδείγματα Μέτρησης Πιστωτικού Κινδύνου
- Αντιστάθμιση Πιστωτικού Κινδύνου

* ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ: «GH_UNDERGRAD_FALL_2017_SET_3_CREDIT RISK»

* Saunders, κεφ. 10 (σελ. 349-383, 387-394), κεφ. 22 (σελ. ____ - ____), κεφ. 24 (σελ. ____ - ____)

* Ασκήσεις: {10.25, 10.26, 10.27, 10.34, 10.35, 10.38},
{22.38, 22.40}, {24.9, 24.12, 24.15, 24.16, 24.20, 24.21, 24.22}

* Σταματίου Θ. 2011, «Ο ρόλος των προθεσμιακών συμβολαίων ανταλλαγής πιστωτικού κινδύνου στην κρίση του 2008 στις ΗΠΑ και την ελληνική δημοσιονομική κρίση του 2010» στο Η διεθνής κρίση, η κρίση στην Ευρωζώνη και το ελληνικό χρηματοπιστωτικό σύστημα, σελ. 139-163, επιμέλεια: Γκ. Χαρδούβελης & Χ. Γκόρτσος, Ένωση Ελληνικών Τραπεζών, Ιούνιος.

* Τράπεζα της Ελλάδος, 2014, «Δάνεια σε καθυστέρηση: προσδιοριστικοί παράγοντες και προτάσεις πολιτικής» στην Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2014, σελ. 169-171.

* Τράπεζα της Ελλάδος, 2017, Επισκόπηση του ελληνικού χρηματοπιστωτικού συστήματος, Ιούλιος, α. «Πιστωτικός κίνδυνος», σελ. 21-32

b. «Ειδικό Θέμα Ι, «Μη-εξυπηρετούμενα Ανοίγματα, ...» σελ. 63-69

* Τράπεζα της Ελλάδος, 2017, «Έκθεση για τους Επιχειρησιακούς Στόχους Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων,» σελ. 1-9, 6 Σεπτεμβρίου.

4. Συναλλαγματικός Κίνδυνος και Κίνδυνος Χώρας

- Αντιστάθμιση συναλλαγματικού κινδύνου με αλλαγή στον ισολογισμό και με προθεσμιακές πράξεις
- Μορφές κινδύνου χώρας ή επικράτειας, πρόσφατη ιστορική αναδρομή
- Οφέλη και κόστη ρύθμισης δανείου
- Εκτίμηση κινδύνου χώρας και αντιμετώπιση κινδύνου με ανταλλαγή χρέους με κεφάλαιο, ή με πολυετή συμφωνία αναδιάρθρωσης των οφειλών

* ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ: «GH_UNDERGRAD_FALL_2017_SET_4_FX&COUNTRY_RISK»

* Saunders, κεφ. 13 (σελ. 480-486), 14 και Παράρτημα 14.A
κεφ. 22 (σελ. ___-___), κεφ. 24 (σελ. ___-___)

* Ασκήσεις: {13.8, 13.10, 13.21, 13.22, 13.30}, {14.7, 14.17, 14.18, 14.22, 14.23, 14.24, 14.25},
{22.32, 22.33, 22.35, 22.36}, {24.14(a-l), 24.17, 24.18}

5. Κίνδυνος Αγοράς

- Χρησιμότητα Διαχείρισης Κινδύνου Αγοράς, Επενδυτικό Χαρτοφυλάκιο
- Μέτρηση Κινδύνου Αγοράς (VAR, μέθοδοι Προσομοιώσεων, Credit Metrics & Expected Shortfall)
- Κίνδυνος Αγοράς και τραπεζική εποπτεία

* ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ: «GH_UNDERGRAD_FALL_2017_SET_5_MARKET RISK»

* Saunders, κεφ. 15 (σελ. 541-567)

* Ασκήσεις: 5.4, 5.6, 5.7, 5.9, 5.10, 5.11, 5.12, 5.13, 5.18, 5.20, 5.25, 5.26

Χαραλαμπίδης, Μ. «Διαχείριση κινδύνων: Διδάγματα από την κρίση και προοπτικές», 2011, στο Η διεθνής κρίση, η κρίση στην Ευρωζώνη και το ελληνικό χρηματοπιστωτικό σύστημα, σελ. 123-138, επιμέλεια: Γκ. Χαρδούβελης & Χ. Γκόρτσος, Ένωση Ελληνικών Τραπεζών, Ιούνιος

6. Κεφαλαιακή Επάρκεια

- Stress tests σε Η.Π.Α. & Ευρωζώνη – Νέες μεθοδολογίες εποπτείας
- Βασιλεία - I (1992) – Δείκτης Φερεγγυότητας
- Αναθεωρημένη Συμφωνία Βασιλείας - I (1996) και κίνδυνος Αγοράς, Δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας
- Βασιλεία - II (2007)
- Βασιλεία - III (2013) και δραστική αυστηροποίηση της εποπτείας

* ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ: «GH_UNDERGRAD_FALL_2017_SET_6_CAPITAL-ADEQUACY»

* Saunders, κεφ. 20 (σελ. 735-770),

Saunders, κεφ. 15 (σελ. 567-576)

* Ασκήσεις: 20.5, 20.16, 20.18, 20.21, 20.23, 20.25, 20.26, 20.27, 20.28, 20.29, 20.32

* European Central Bank, 2014, Περίληψη, Συγκεντρωτική Έκθεση σχετικά με την Αξιολόγηση, σελ. 3-14, Οκτώβριος.

Χαρδούβελης & Τσιριτάκης, 2002, «Κεφαλαιακή Επάρκεια», Παράρτημα I στο Κεφ. 9, Πιστωτικά Ιδρύματα και Διαχείριση Κινδύνων.

Board of Governors of the Federal Reserve System, 2016, Comprehensive Capital Analysis and Review 2016: Assessment Framework and Results, June, σελ. 1-100.

Caruana, Jaime, 2014, "Macro prudential policy: opportunities and challenges" BIS governor's speech, Abu Dhabi, United Arab Emirates, December 9.

ΧΡΗΣΙΜΟΙ ΤΥΠΟΙ

ΘΑ ΣΑΣ ΔΟΘΟΥΝ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΟ ΕΚΑΣΤΟΤΕ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ

1. **Ομόλογο** με ονομαστική αξία F , τοκομερίδιο περιόδου C , λήξη M περιόδων. Το επιτόκιο περιόδου στην αγορά είναι r .

$$\text{Τιμή } P \equiv \frac{C}{r} [1 - (1+r)^{-M}] + \frac{F}{(1+r)^M}$$

$$\text{duration } D \equiv \frac{1+r}{r} - \frac{M(\frac{C}{F} - r) + (1+r)}{(1+r)^M \frac{C}{F} - (\frac{C}{F} - r)}$$

$$\text{κυρώτητα } CX \equiv A/B$$

$$\text{όπου } A \equiv 2 \frac{C}{F} (1+r)^2 [(1+r)^M - \frac{1+r+rM}{1+r}] + M(M+1)r^2 (r - \frac{C}{F})$$

$$B \equiv r^2 (1+r)^2 [\frac{C}{F} \{(1+r)^M - 1\} + r]$$

2. **Annuity** M περιόδων με ποσό πληρωμής C ανά περίοδο. Το επιτόκιο περιόδου στην αγορά είναι r .

$$\text{τιμή: } P \equiv \frac{C}{r} [1 - (1+r)^{-M}]$$

$$\text{duration: } D \equiv \frac{1+r}{r} - \frac{M}{(1+r)^M - 1}$$

$$\text{κυρώτητα: } CX \equiv \frac{2}{r^2} - \frac{M[2(1+r) + r(M+1)]}{r(1+r)^2 [(1+r)^M - 1]}$$